

گام جدید ترکیه برای تبدیل شدن به مرکز انرژی



پروژه "تاناپ" یک مسیر انتقال گاز دریای خزر به سمت اروپا است که مرحله اول آن موسوم به خط لوله انتقال گاز ترانس آناتولی (تاناپ) سال گذشته به بهره برداری رسیده بود و مرحله دوم آن نیز که ترانس آدریاتیک (تاپ) نامیده می شود روز گذشته با حضور الهام علی اف رئیس جمهور آذربایجان و اردوغان رئیس جمهوری ترکیه افتتاح شد.

به گزارش آران نیوز به نقل از آناج؛ پروژه "تاناپ" یک مسیر انتقال گاز دریای خزر به سمت اروپا است که از منطقه شاه دنیز دو در نزدیکی سواحل باکو آغاز شده و در ادامه با گذر از خاک گرجستان، وارد خاک ترکیه شده و تا کشور ایتالیا ادامه پیدا می کند.

پروژه انتقال گاز جمهوری آذربایجان به اروپا، با ظرفیت ۱۶ میلیارد متر مکعب شامل دو مرحله است که مرحله اول آن موسوم به خط لوله انتقال گاز ترانس آناتولی (تاناپ) به ظرفیت اولیه انتقال ۶ میلیارد متر مکعب گاز، سال گذشته به بهره برداری رسیده بود و مرحله دوم آن نیز که ترانس آدریاتیک (تاپ) نامیده می شود، به عنوان بخشی از دالان گازی جنوب، روز گذشته با حضور الهام علی اف رئیس جمهور آذربایجان و اردوغان رئیس جمهوری ترکیه افتتاح شد.

سلجوق دوزیول مدیرعامل خط لوله انتقال گاز ترانس آناتولی (تاناپ) در توضیح این پروژه می گوید: تاناپ به ارزش ۴/۵ میلیارد یورو (۴/۹۲ میلیارد دلار) از خاک یونان، آلبانی و همچنین در امتداد بستر دریای آدریاتیک به ایتالیا خواهد رسید. این خط لوله ۱۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی را از مرز ترکیه و گرجستان منتقل خواهد کرد. ترکیه ۶ میلیارد متر مکعب از این سوخت را از طریق تاناپ دریافت کرده و حجم باقی مانده را از طریق تاپ، به اروپا منتقل کرده و بابت هر هزار متر مکعب، مبلغ ۵/۹۵ دلار بابت مالیات دریافت خواهد کرد.

شاید بنظر برسد، سود سرشاری که از طریق این پروژه، نصیب ترکیه میشود باعث گردیده تا اردوغان این خط لوله را یک پروژه تاریخی و "جادو" ابریشم انرژی" نام گذاری کند، اما بالا رفتن قدرت چانه زنی ترکیه در برابر گازپروم روسیه، مهمترین دلیل خوشحالی ترک ها از انجام این پروژه است.

بزرگترین پروژه انتقال انرژی قرن از نگاه کارشناسان، در مجموع یک هزار و ۸۵۰ کیلومتر بوده و برای انتقال گاز از طریق آن، هفت ایستگاه تقویت فشار، چهار ایستگاه سنجش و ۴۹ مخزن بزرگ پیش بینی شده و ۱۹ کیلومتر از این خط انتقال نیز از بستر دریای مرمره در غرب ترکیه احداث شده است.

قرارداد طرح احداث خط لوله گاز ترانس آناتولی در سال ۱۳۹۱ امضا شد ولی عملیات اجرایی این طرح مهم با مشارکت ۵۱ درصدی جمهوری آذربایجان (شرکت سوکار) ۳۰ درصدی ترکیه (بوتاش)، ۱۲ درصدی شرکت بریتیش پترولیوم و هفت درصدی شرکت های دیگر از شهریور ماه سال ۹۲ آغاز شده و ۲۱ خرداد سال گذشته، بخش آسیایی آن (تاناپ) افتتاح شده بود و روز گذشته نیز، مراسم افتتاح اتصال رسمی این خط لوله به اروپا نیز برگزار گردید.

طبق پیش بینی ها انجام شده، ظرفیت پروژه تاناپ در سال ۲۰۲۳ به ۲۴ میلیارد متر مکعب و در سال ۲۰۲۶ نیز به ۳۱ میلیارد متر مکعب افزایش پیدا خواهد کرد.

توافقنامه بین دولتی اجرای طرح خط لوله گازی ترانس آدریاتیک (تاپ) نیز در سال ۲۰۱۳ میلادی میان آلبانی، ایتالیا و یونان امضا شده و با اجرای خط لوله ای به طول ۸۷۸ کیلومتر قرار است در سال ۲۰۲۰ میلادی مورد بهره برداری قرار گیرد.

افزایش نقش بازیگری ترکیه در حوزه انرژی

فاتح دؤنمز، وزیر انرژی و منابع طبیعی ترکیه در مراسم اتصال لوله انتقال گاز ترانس آناتولی به اروپا گفته است: در کنار پروژه خط لوله گازی تاناپ، دیگر زیرساخت های مرتبط با گاز طبیعی را نیز انجام داده و گام به گام به سوی تبدیل ترکیه به مرکز انرژی حرکت خواهیم کرد و همچنین چهارمین عملیات اکتشاف منابع هیدروکربن در شرق دریای مدیترانه را نیز آغاز کرده ایم.

برخی از کارشناسان حوزه انرژی معتقدند، ترکیه که تا امروز بخش بزرگی از گاز مورد نیاز خود را از طریق ایران و روسیه دریافت می کرد، اما با تکمیل پروژه تاناپ می تواند، از وابستگی خود به انرژی ایران و روسیه بکاهد و قدرت منطقه ای خود را افزایش دهد.

اما در این میان برخی از تحلیل گران با خوش بینی به موضوع تاناپ نگاه میکنند و هرچند رقابت جدی تاناپ با گاز پروم روسیه را انکار نمی کنند، اما امیدوارند در آینده، هم روسیه و هم ایران، بتوانند از این خط لوله، برای ترانزیت گاز خود به اروپا، استفاده کنند. به ویژه اگر جمهوری آذربایجان، نتواند تمام گاز مورد نیاز خط لوله را تامین کند و یا اتصال ترکمنستان با تاناپ را برقرار نماید.

باید توجه کنیم بر خلاف روسیه که مسیرهای متنوعی برای صادرات گاز خود به اروپا دارد، اما برای ایران مسیر ترکیه، عملی ترین مسیر است و تا زمانی که مسیر جایگزینی مانند خط لوله دوستی (ایران، عراق، سوریه) به انجام نرسیده، باید تحولات انتقال انرژی به خصوص در ترکیه را به دقت دنبال کنیم.

